

EGYEZMÉNY

a Magyar Köztársaságban élő szlovén nemzeti kisebbség és a Szlovén Köztársaságban élő magyar nemzeti közösség különjogainak biztosításáról

A Magyar Köztársaság és a Szlovén Köztársaság (a továbbiakban: Szerződő Felek)

attól a szándéktól vezérelve, hogy a Magyar Köztársaságban élő szlovén nemzeti kisebbség és a Szlovén Köztársaságban élő magyar nemzeti közösség (a továbbiakban: kisebbség) számára minél magasabb szintű jogi védelmet, valamint nemzeti identitásuk megőrzését és fejlesztését biztosítsák;

meggyőződve arról, hogy a szlovén, illetve a magyar kisebbség tényleges egyenlősége, a saját identitás megőrzése egyéni és közösségi különjogokkal érhető el;

kiindulva a nemzetközi emberjogi és szabadságjogi dokumentumok, valamint a nemzetközi kisebbségvédelmi dokumentumok elveiből, különösképpen pedig: az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata, Az állampolgári és politikai jogok Egyezségokmánya, A gazdasági, szociális és kulturális jogok Egyezségokmánya, A faji megkülönböztetés valamennyi formájának megszüntetésére vonatkozó egyezmény, A gyermekek jogairól szóló ENSZ-egyezmény, a Helsinki Záróokmány, az Új Európáról szóló Párizsi Charta, az EBEÉ emberi dimenziókról rendezett párizsi, koppenhágai és moszkvai konferenciája, Az emberi jogok, valamint szabadságjogok biztosításáról szóló európai Egyezmény, a Regionális vagy Kisebbségi Nyelvek Európai Konvenciója alapelveiből;

abból a tényből kiindulva, hogy a kisebbségek teljes körű fejlődése, különösen azokon a területeken, ahol őshonos módon élnek a Magyar Köztársaságban a Rába-vidéken és a Szlovén Köztársaságban a Mura-vidéken, gazdagítja a kulturális életet és a két ország közötti sokoldalú kölcsönös együttműködést,

az alábbiakban állapodtak meg:

1. Cikk

A Szerződő Felek biztosítják a kisebbségek és hozzájuk tartozó személyek számára a kultúra, a nyelv, a vallás és a teljes szlovén, illetve magyar identitás megőrzésének és fejlődésének, valamint szabad kinyilvánításának a lehetőségét. Ennek érdekében az oktatás, a kultúra, a tömegtájékoztatás a kiadói és tudományos kutatási tevékenység, a gazdaság és egyéb területeken olyan megfelelő intézkedéseket és mechanizmusokat hoznak létre és valósítanak meg, amelyek elősegítik a kisebbségek sokoldalú fejlődését.

2. Cikk

A Szerződő Felek megkülönböztetett figyelemmel támogatják a két országban élő nemzeti kisebbségek intézményes anyanyelvű és anyanyelvi oktatását az óvodákban, az általános iskolákban, illetve a közép- és felsőfokú oktatási intézményekben, az anyanyelvi, valamint a kisebbségi közösség kultúrájának, történelmének és jelen valóságának megismerését.

E célból szorgalmazzák a kisebbségi iskolarendszerrel, különösképpen a kétnyelvű oktatással kapcsolatos tapasztalatok cseréjét és egymás tankönyveinek alternatív használatát.

Elősegítik továbbá a diák- és tanárcserét, tankönyvek, oktatási segédletek és eszközök küldését, tanfolyamok és szakmai gyakorlatok szervezését, állami és alapítványi ösztöndíjak kölcsönös adományozását, teljes, rész- és posztgraduális képzés céljából, különösképpen a pedagógus- és teológusképzést is.

Emellett az oktatás minden szintjén ösztönzik a kisebbségek és azok anyanyelvi nyelvének, kultúrájának és történelmének megismerését és tanulását a többségi nemzethez tartozók számára is.

3. Cikk

A Szerződő Felek ösztönzik a nemzeti kisebbségek kulturális és művelődési igényeinek maradéktalan teljesítését.

Elősegítik kulturális intézményeik, szervezeteik, egyesületeik és alapítványaik létrehozását és működését.

E célból különösen támogatják könyvek és folyóiratok, hang- és képhordozók nem kereskedelmi jellegű (vám- és illetékmentes) küldését, a nemzeti kisebbségek saját kiadói tevékenységét, hivatásos és amatőr művészeti együttesek vendégszereplését, valamint minden olyan kulturális és művészeti rendezvény megszervezését, amely a két országban élő nemzeti kisebbség kultúrájának és identitásának gazdagítását szolgálja.

4. Cikk

A Szerződő Felek a kisebbségek tagjai számára a magán- és közéletben biztosítják a saját nyelv, így az eredeti vezeték- és utónevek szabad használatát és anyakönyveztetését.

A Szerződő Felek kötelezik magukat, hogy az őshonos nemzetiségek által lakott területeken biztosítják mindkét nyelv egyenlő használatát, különösképpen a földrajzi nevek és nyilvános feliratok vonatkozásában a helyi önkormányzatok szerveiben, az írásos és szóbeli kommunikációban, a közigazgatási és igazságügyi szervek előtt, valamint egyéb közintézményekben.

5. Cikk

A Szerződő Felek elismerik a két kisebbség jogát az anyanyelvükön való tájékoztatásra a sajtó, a rádió és a televízió útján.

Ennek érdekében biztosítják a kisebbségek saját információs tevékenységét és annak fejlesztését. Támogatják a kisebbségek nyelvén történő szabad információáramlást, valamint a kisebbségek és a többségi nemzet tömegtájékoztatási eszközei közötti együttműködést.

A Szerződő Felek gondoskodnak a hazai és anyanyelvi rádió- és televízióműsorok vételi lehetőségeiről, az anyanyelvű rádió- és televízióadások rendszeres és megfelelő műsoridejéről.

6. Cikk

A Szerződő Felek támogatják a kisebbségek jogainak, múltjának és jelen helyzetének a tudományos kutatását és tanulmányozását. Ebből a célból támogatják a kisebbségek részvételét a kutatásokban, a Szerződő Felek és a kisebbségek tudományos intézményeinek a létrehozását, működését és együttműködését, valamint lehetővé teszik a Felek területén a kisebbségkutatást.

7. Cikk

A Szerződő Felek kötelezik magukat, hogy területi és gazdasági fejlesztési terveikben figyelembe veszik a kisebbségek külön érdekeit, és az őshonos kisebbségek által lakott területeken biztosítják a

gazdasági és társadalmi fejlődést, amely lehetővé teszi a kisebbségek társadalmi és gazdasági egyenjogúságát.

A Szerződő Felek kisebbségeik érdekében támogatják a határon átnyúló együttműködés minden formáját, különös tekintettel a gazdasági együttműködésre.

A Szerződő Felek olyan regionális gazdasági fejlesztést támogatnak, amely megakadályozza a lakosság elvándorlását és az őshonos területek etnikai összetételének az erőszakos megváltoztatását.

8. Cikk

A Szerződő Felek belső jogrendjükkel összhangban biztosítják a kisebbségek megfelelő részvételét a kisebbségek és azok tagjainak jogaira és helyzetére vonatkozó helyi, területi és országos szintű döntések esetén.

9. Cikk

A Szerződő Felek kötelezik magukat, hogy az állam, valamint a helyi önkormányzat közigazgatási és területi szervezeteit nem alakítják ki a kisebbségek kárára. Törekedni fognak, hogy a közigazgatási, a választókerületi és a két kisebbség által lakott területek minél inkább egybeessenek.

Belső jogrendjükkel összhangban biztosítják a kisebbségek országos érdekképviselői szervezeteinek a működési feltételeit.

10. Cikk

A Szerződő Felek biztosítják a kisebbségek számára a sokoldalú szabad és közvetlen kapcsolatok lehetőségét az anyanemzetek polgáraival, állami és közintézményeivel. Ebből a célból elsősorban újabb határátkelőket nyitnak, gondoskodnak a közlekedési összeköttetésről, támogatják a gazdasági és kulturális kapcsolatokat és a szakemberek cseréjét.

11. Cikk

A Szerződő Felek kötelezik magukat, hogy ebből az Egyezményből eredő kötelezettségeiket a kölcsönös megállapodások és együttműködési programok megkötésekor figyelembe veszik.

A Szerződő Felek biztosítják a kisebbségek képviselőinek közreműködését azon szerződések kötésekor, amelyek jelen Egyezményből adódóan közvetlenül a helyzetükre és jogaikra vonatkoznak.

12. Cikk

A Szerződő Felek a jelen Egyezményben meghatározott kötelezettségek megvalósításához megfelelő anyagi és egyéb támogatást biztosítanak.

13. Cikk

Ennek az Egyezménynek egyetlen pontja sem értelmezhető vagy végrehajtható úgy, hogy ezzel a biztosított és már elért jogok szintje csökkenjen.

14. Cikk

A jelen Egyezmény egyetlen rendelkezése sem értelmezhető úgy, hogy bármely Szerződő Fél területi integritását védené.

15. Cikk

A Szerződő Felek külön kormányközi kisebbségi bizottságot hoznak létre, amely figyelemmel kíséri a jelen Egyezmény rendelkezéseinek a megvalósítását. Ebbe a bizottságba mindkét Szerződő Fél kormányai minden ülés alkalmával megfelelő számú tagot neveznek ki. A bizottság kisebbségi tagjait a kormányok kisebbségi szervezetek javaslatára nevezik ki.

A kormányközi bizottság évente legalább kétszer ülésezik, felváltva mindkét szerződő országban.

A kormányközi bizottság feladatai a következők:

- megvitatja a két kisebbség időszerű kérdéseit;
- értékeli az Egyezményből eredő kötelezettségek megvalósítását;
- ajánlásokat készít elő és fogad el saját kormányaik számára az Egyezmény megvalósításával, szükség esetén módosításával kapcsolatosan.

A bizottság állásfoglalásait egyhangúlag fogadja el.

16. Cikk

A jelen Egyezményt a Szerződő Felek saját belső jogszabályaikkal összhangban ratifikálják.

A jelen Egyezmény a ratifikálásról szóló okirat kicserélését követő két hónap múlva lép hatályba, a 15. Cikk szerinti bizottság az aláírást követően azonnal kinevezhető.

17. Cikk

A jelen Egyezmény öt évig marad hatályban. Ha a Szerződő Felek egyike sem mondja fel írásban az Egyezményt annak mindenkor lejártá előtt hat hónappal, annak hatálya további öt-öt évre meghosszabbodik.

Az Egyezmény Ljubljánában, 1992. november 6-án, két eredeti példányban, magyar és szlovén nyelven készült, mindkettő egyaránt hiteles.